

ինքն՝ զանազան աստղարաշխական զննութիւններէն իրրեւ հաւանականագոյն կ'հետեցնէ թէ՛ օդափարները շատ ժամանակներէ ի վեր ծաթած մուրակի մը կամ մոլորակներու կտորուանք են, որոնք շատ անգամ՝ երկրիս ծամբուն վերայ հանդիպելով՝ դէպ ի երկիր կը քաշուին: Անոր համար ալ տեղւոյ մը օդոյն բարեխառնութեան հետ ամենեւին կապակցութիւն չունին, այլ թէ ամպոց և թէ յստակ օդերուն, զիշեր ու ցերեկ և ամեն տեղ կընկնին մէկ անգամ՝ սաստիկ շառագմամբ մէկ անգամ քիչ: Այս կարծիքը նորանոր զննութիւններով ու պատճառներով կ'հաստատուի (տես ի համառօտ Օդերեաւ, Վիէննայ, որուն ձեռագիր տետրակներն միայն ունիմք): Կերէի որ այս օդափարները սլացեալ աստղներու մարմիններ կամ զանգուածներ են, որոնք մոլորակներու պէս՝ արեւուն չորս զին կալարտին ու երկրիս ձգողութեանը տահմանին մօտենալով՝ երկրիս վերայ կընկնին աստղինք, ասոնց լուսաւոր երեւնալը անով կրնայ մեկնուիլ, որ իրենց մթնոլորտը այրելի կալ մը ունենալով՝ երկրիս թրթուածին ունեցող մթնոլորտին մէջ մտնելուն պէս կըռնկին:

Ե. Գ. ՄԿՐՏԻՉ Ս. ԴԱՅՅԱՃՆԱՆՆԵՐ.

ՅԵՒԱՅԻԱՅ.

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՀՐԷՇՔ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆՅ.

(Անգլէլ Լէւէն Զագաձ).

Իսկ եթէ ուզում ես, ինչպէս սրտումդ կայ, Ազգին և Ակեղեցւոյն պաշտպան դառնալ և յարատեւութեան ցանկացող, ապա զգուշացիր նորա մի ամենափոքր յատկութենից՝ որ շատ մեծն է:

Հրէական դարը մեզ ներկայացնում է լաւ՝ և խիստ լաւ օրինակներ: Աքիօր՝ որ Ասորւոց զօրազուլանիւրից մին էր, Հողեփեռնէս գոռոզ իշխանի հետ խօսակցութեան ժամանակ, «այդ ազգի (հրէից համար) Աստուածը մի զօրեղ Աստուած է՝ ասաց նա, եթէ ազգը նորա տուած պատուիրանը կպահէ, Աստուածն էլ նորանց կպահպանէ ամեն դէպքում, իսկ եթէ ոչ՝ նախանձոտ է նա, նորանց անմիտ ազգաւ կսկծեցուցանէ», : Այն թէ պէտեւ ճշմարիտ խօսելով մահապարտ դատուեցաւ, սակայն՝ ճշմարտութիւնը ապացուցանելոյ համար Աստուած նրան այնպիսի մի անակնունկի միջոցով պահպանեց՝ որ Հողեփեռնէսի միւս բոլոր զօրքերը այն սարսափելի՝ լաւ ևս է՝ սքանչելի՝ պատերազմում կոտորվեցին: Աքիօր բաց ի ազատուիլը, ամեն կերպ բախտաւորեցաւ ²⁹⁾ : «Ո՛չ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ և ոչ սուր իմ կեցուցանէ զիս, այլ՝ յԱջքո՛ւ, ասում է երանելին Վաւիթ ⁵⁰⁾ : Այդպիսի օրինակներ այժմ էլ, եթէ ուշ ուշով չորս կողմերս նկատենք, շատ կտեսնենք: Ուրեմն Ազգի, Արօնքի և Ակեղեցւոյ միակ յոյսը, և պահպան հրեշտակը օրինաց պահպանութիւնն է՝ ողջամիտ սրտերով: Մի ուսումնարանում և մի դաստիարակի ձեռին ուսանում էին Բարսեղ Կեսարացին և չար Յուլիանոս: Նա՛ այս ինքն Բարսեղը, ուսման հետ լծորդել էր վարուց սրբութիւն, իրա Ազգին պիտանի անդամ դառաւ և յաւիտենականութեան

(29) Յուլիթ, զլ. Ե. հմբ. 24 և 25:

(50) Սաղ. ԽԳ.

թիւն ժառանգող: Իսկ միւսը, ազգակործան և դժբխական: Ապա ուրեմն միայն ուսման վերայ յոյս դնելու չէ, այդ միանկիւնանի մի պատ է, դորա վերայ դուռը կախել չէ կարելի:

Եղբարք երկու ծգնում էին մի սարում, մինը օր ընդ մէջ էր ուտում կերակուր չափաւոր, իսկ միւսը՝ օրէն երկու երեք անգամ զօտեպինդ՝ ասում էր, Աստուած կերակուրը ուտելոյ համար է տրուել, « Զիք ինչ խոտան ի նոսա », 51), ուստի ես ուտելովս էլ կարող եմ իմ ծգնութիւնը շարունակել՝ ուրիշ առաքինութիւններով՝ և Աստուծոյն հաճոյքին: Առաջինը սորան հակառակն էր, և միասին աղօթելով քնում էին: Աստուծոյն խոստովանելիս ասաց, հայրիկ՝ պոռնիկական խորհուրդները և խաղական երանգները ինձ տանջում են, և շատ անգամ երազափորձութիւնը ազտեղացնում: — Աստուած քեզ օգնէ՝ եղբայր՝ պատասխանեց միւսը: — Իսկ դժւ ասաց նա: Ես փորձուելու ժամանակ չունիմ, պատասխան տուաւ, որովհետեւ միշտ իմ քաղցածութիւն եմ մտածում: Այս համառօտ խօսքով ուզում էր նրան հասկացնել, որ ողջախոհութեան մի կարեւոր դեղն էլ՝ չափաւոր քչակերութիւնն է 52):

Այժմ մեր պահանջներն այն չէ՝ թէ միայնակեցութիւն շարունակենք. « Ո՛չ ամենեքին բաւական են այդմ, այլ՝ որոց

տուեալ է ի օրէն Վրիստոսի », 53), միայն թէ Վրիստոնեայքս պարտաւոր եմք զէթ պահելի օրերում մեր անկողինը սուրբ պահել: Ինչպէս երեւում է հին եկեղեցւոյ աստուածպաշտութեան ժամանակներումն էլ: Վաւրիթը խնդրում էր Աքիմէք քահանայից առաջաւորութեան նուիրական հացը. իսկ նա պահանջում էր նորանից և նոցա ընկերներին արժանաւորութեան պարտիք: Ասում էր՝ « Եթէ իցե՞ն զգուշացեալ մանկան ի կանանց՝ կերիցեն », Պատասխանի ետ Վաւրիթ քահանային և ասէ, « Ի կանանց մեկուսի եմք յերեկէ և յեռանդէ », 54): Առանց հեռատես և բարի նըպատակի չէր՝ որ մեր երանաշնորհ նախնի սուրբ Հարք սահմանեցին օրական, շաբթական և քառասնորդական պահք՝ զիտելով՝ որ մարդոյ, ըստ բնազննից 55), եթէ արականի և եթէ իգականի ծննդական կարողութիւնը կերակրի պարարտ մասունքներին է զոյանում, ապա պակասեցուր իւրը՝ լապտերը շուտով կմարի, վերացուր էրէիք փայտը, կրակը կհանգչի, այսպէս զատուիր պարարտ կերակուրներին պահելի օրերում՝ ցանկութիւն իսկոյն կդադարի, « Որ չարչարի մարմնով՝ զադարի ի մեղաց », 56):

Եւ — Ասիցէ, ճշմարտութիւնը լուսաւորած մարդը լաւ է ճանաչում քան դան

(51) Ա. Տիմիթէոս. զԼ. Դ. հմբ. 4 և 5.

(52) Աւարք հարցոյ ի խրատական բանս սուրբ հօրն Նեղոսի և ի խրատական բանս վասն պատերազմի պոռնկութեան զԼ. 2.

(53) Մատ. զԼ. Թ. հմբ. 11.

(54) Առաջ. Թագ. զԼ. ԻԱ. հմբ. 5.

(55) Պովղոսի Բնար. Երկրորդ պրակ Ե. մասն Դ. յաղագս կենսաւորաց վիճարանութիւն միայնակ, խնդիր Բ.

(56) Պատմ. Պետ. զԼ. Դ. հմբ. 1.

փորձը, ինչպէս հեռի առարկայն սրտեսը, իսկ արդ՝ եթէ պահքը բարի է և պահելի, ուրիմն ինչ է պատճառը՝ որ այդ չին պահումը ըստ մեծի մասին ուսումնականք, պաշտատականք և իշխանազունք, այլ՝ ռամիկք և զիւղականք:

Այդ մի զարմանալի բան չէ՝ սիրելի ընթերցող. մի մարդ միւսից մի քանի ծուռ ու մուռ գաղափարներ, մի քանի քերականական, ճարտասանական և ին բառեր աւելի գիտենալով՝ նա իմաստուն չէ և լուսաւոր: «Օր իմաստութիւնս այս ոչ է իջեալ ի վերուստ, այլ երկրաւոր, շնչաւոր և զիւական. այլ վերին իմաստութիւն սուրբ է, խաղաղարար և ին 57): «Եւ մահաւանդ մի հեղինակութիւն իսկզբանէ անախ՝ ինչ ընթացք որ ունեցաւ, եթէ հեռատես և խոհեմ է նա, ցվաղճան այն պէտք է լինի նորա քայլքը: Ա՛յ խորք իմաստութեան և խոհեմութեան Վրիստոսի. նա սկզբից տկարութեան և տղքատութեան կողմը բռնեց, նա «զմարգարէս ետ ի հովուաց և զառաքեալս ի ձկնորսաց», 58): «Եւ «Օր իմարս աշխարհիս այսորիկ, զտկարս, զաղքատս և զոչ էսն ընտրեաց. զի ամօթ արացէ զիմաստունս, զմեծատունս, զգօրաւորս, և զէսն իմն խափանեցէ», 59): «Զի մի՛ ընդունայն լիցի խաչն Վրիստոսի», : Այս ճանապարհն ընտրեց հեղինակել երկնային իմաստութիւնն: Որպէս զի չասուի՝ ինչպէս օտար կրօնքներին, թէ բաղիլի զօրութեամբ, որ

տկար էին Առաքեալք, ճարտար տրամաբանութեամբ, որ յիմար էին, և հարստութեան մթերքով, որ աղքատ էին, հիմնարկուել է այս կրօնքը, այս հրաշալի կրօնքը: Ուրիմն այս եղանակը յաւիտեան պիտի շարունակուի անշուշտ:

Այս ևս չմոռնանք ասել, որ այդ դասակարգի պարոնները ի հարկէ ուսումնական մարդիք են. կամ լաւ քան զայս ապաշխարելոյ եղանակ գիտեն, որ երբէք տեսնուած չէ: Պամ երբէք չեն մեղանչել, որ այդ անկարելի է, կամ քաջ զիտելով՝ որ անառակութեան, և ին և ին գործքերով խուկել են անգոսնելի կեանքը, և մի միայն պահքով էլ անկարելի է այդքան ծախսպատիկ և անհրաժարելի մեղքը քաւել, յուսահատած իբրեւ օրհասական արջ՝ սկսում են պահքը ևս ուտել: Ինչպէս մօտ օրերումս ծպտեալ Աւրոպացի պարոնի մէկը, մի զիւղացի ռամկի հետ խօսում էին պահոց վերայ: Տօգէ՛ (ասաց պարոնը), եզներն էլ պատ են պահում, չեմ գիտէ ինչ օգուտ են տանում. պատասխանեց զգոն զիւղացին, շներն էլ միշտ ուտում են, չեմ գիտէ նորանք ինչ օգուտ են տանում: Պարոնըս առանց խօսքը կրկնելով՝ ականջները քարշ տրաւ: Իրաւի ուշադրութեան արժանի է զիւղացու խօսքը: Ետուած զլեւտացւոյ ժամանակով օրոշեց սուրբ և հեռեւաբար ուտելի ըստ մեծի մասին ունեցակեր կենդանիները. իսկ զիշակեր՝ ամենեւին ոչ 40). երեւի ուրիմն զիշակերներն մօլի են, ունեցակերներն ժուժկալ:

(57) Պատմ. Յակ. զլ. Գ. հմբ. 15:

(58) Ի շարակնոց Հոգեգալ. կանոն երկրորդ, օրհնութիւն ԾԹ:

(59) Ե. Պարնթ. զլ. Ե. հմբ. 27-28:

(40) Աւտացւոյ զլ. ԺԱ. հմբ. 2:

Ասացի վերեւ՝ ըստ մեծի մասին ուսումնականք էին, ասել է, ոչ բոլորեքեան: Այլ մի մասն՝ թէև մեծ. ըստ որում ի դարս դարս ուսանողք իրանց ուսման հետ, ինչպէս ասացի Ռարսեղի համար, լծորդում էին և մաքուր վաքք ու բաքք, էնդուր համար իրանց իսկ ժամանակնեւ ընց հրեշտակաւրօն, շնորհայի Ոսկեբերան, անյաղթ, սքանչելի, խստակրօն, ճգնաղգեաց էին և ին տիտղոսներով վերապատւելում էին: Այժմ՝ էլ աշխարհի խորշերում գտնվում են այնպիսի (գուցէ մեզ անյայտ) մարդիք, որ Տէր մի արասցէ, եթէ հաւատքի նաւը նորամու վարդապետութեան ալիքներն ալիկոծի, իսկոյն կղարթեցնեն Աստուծուն բարեխօսելով՝ Տէր ոչ ինչ է քեզ փոյթ, զի կորնչիմք աւասիկ. իսկ նա յարուցեալ սաստեսցէ հոգմոյն և խռովութեան և լիւնիցի խաղաղութիւն մեծ ⁴¹):

Օ. — Ասիցէ, պահքը այժմ կայ ամեն փաստերով հաստատւած, բայց ենթադատելու է որակութեան և քանակութեան, զոր օրինակ՝ վեր առնենք երկու մարդ, մին ուտում է օրէն երեք անգամ մէկ մէկ հաց, եղաւ բոլորը երեք հաց, իսկ միւսը օրէն մի անգամ, այդ ևս երեք հաց, նմանապէս էլ ուտեաց և պահոց զանազանելի կերակրոց մասին, ուրեմն մի և նոյն է պահելն և չպահելն. որովհետեւ նա էլ երեք հաց կերաւ, սա էլ՝ գուցէ պահոյլ մի հաց էլ աւելի. լաւ չէր որ երեք անգամ երեք հաց էր կերել՝ քան թէ մի անգամ չորս հինգ հաց: Ասեւ ուտեաց

կերակուրը չափաւոր էր կերել, քան թէ պահոցը չափազանց:

Ապառասխանեմ զանազանելով այդ առաջարկութիւնը, վասն զի ուտելը կլինի երեք տեսակ՝ անասնօրէն, մարդկօրէն և առաքինիօրէն: Ուրեմն այդ պահոյլ, եթէ անասնօրէն է ուտում, չէ առաքինութիւն, այլ՝ նորա հակակայն, և եթէ մարդկօրէն է՝ քաղաքական, իսկ եթէ առաքինիօրէն՝ դորան խօսելոյ տեղ չկայ, որովհետեւ նորան շոշափելի ապացոյց է անձի վատութիւնը, որ երբեմն կայտառ էր և զուարթ: Արեւի ուրեմն նորա անդաւան նիւթը, որ անընդհատաբար կշարունակուէր, առանց գլխաւոր ինչ պատճառի, այս ինքն տեսակ տեսակ խոթութիւնների և տարապայման մոլութիւնների՝ արդէն պահասի ⁴²):

Այսքանը պահոց կերակրների մասին, իսկ ուտեաց կերակրոց համար խիստ աւելորդ վիճմունք է խօսել, որովհետեւ Ասայի սուրբ մարդարէն բացայայտ խօսքերով հաստատում է, եթէ ուզենայ մարդ ողջիկ մտքով կարգալ, ասում է՝ «Աւ կոչեաց Տէր Սաբաւօտ յաւուր յայնմիկ (այս ինքն յաւուրս պահոց) լալումն և կոծումն և աշխարումն և զերծումն և զգածումն քըրցի. իսկ նոքա արարին ուրախութիւն և ցնծութիւն, սպանանէին զզուարակս և զենուին զոչեարս, զի կերիցեն միս և արքցեն զինի, և ասացին կերիցուք և արքցուք՝ զի վաղիւն մեռանիմք», ⁴³)

(42) Սովորոյ Բնաւ. Երկրորդ. Մասն Դ. վիճաբանութիւն Ա, ինչպիսի երկրորդ յաղագս ծննդեան կեցողաց, պրակ՝ Ե:

(43) Եսայի զԼ. ԻԲ, հմբ. 12 և 13:

Ո՞վ արդեօք չի համոզուի այս պարզ և մեկին խօսքերից՝ որ Տէր Աստուծոյ սրատուչ պահանջում է ապաշխարել, և ի նոյն առանց մեղքների և զինեց՝ միայն պահոց կերակրով շատանալ:

Ի. — Ըսելով, արարչական պատճառը կը բնորոշարարածը ըստ լինել և բարի և քաջասպօք: Իսկ արդ պահքը բազմիցս կը պատճառէ ի պահոցն ազգի ազգի խօսքում: Ինչպէս, որովհետեւ պահոց օրերում նորա մարտնչական զօրութիւնը իրրու ամենապատրաստական ծառայող է. վասն զի ըստացած անկարար հիւթը արդէն ծախել պրծել է, և սպասէ անյազ բազմանօք նորից կոշի, առաւ նորա ընդունարանը (խախտոցը): շափազանց խճողելով՝ կատարի և հետեւագէտ կրթնապի:

Ե. յ առաջարկութիւնը աւելի հաստատում է դարձեալ մեր համոզմունքը: Ե. յ, Եստուած երբեք չէ ուղում մեր փնտաւիր, որ իսկ ինքն է արարչական պատճառը, բայց տեսնենք որն է փնտաւորը, պահոցը եթէ չպահոցը, նախ փորձիւ: Մարդիք ոսկեղարու՝ ինչպէս տեղեկանում ենք հարազատ պատմութիւններից ⁽⁴⁴⁾, քաջասպօք են եղել՝ բազմապէս և շատ ապրելիս, որովհետեւ շատ տեսակ կերակրի բազազրիչ մասանց դեռ արդեւ չէ եղել յոյսընկած, դեռ բրահքմանեանք աշխարհք չեն եղել եկած ⁽⁴⁵⁾: Եւ ծգնաւորաց խումբը նմանապէս հա-

րիւրաւոր տարինեւապրիկս են եղած ⁽⁴⁶⁾, այժմ էլ տեսնում ենք որ՝ համեմատաբար շատ ծերունիք այն դաւառներում և կօզմերում, որոց կերակուրը դեռ պարզ է, ինչպէս ի Տարօն, ի Աշտունիս և յայլու: Եւ երկրորդ՝ բանիւ: Ե. յս նախագատութիւնը կարծեմ՝ ոչ ոք չպէտք է կարգանայ ուրանայ, թէ ամենայն կարելի եկամուտ ունակութիւն երկար սովորութեամբ յերկրորդ բնութիւն կփոխուի: Իսկ արդ՝ պահոց մարդկանց կերակրի ընդունարանը՝ որ ունակացել է այդպիսի փոփոխ արամոզրութեանց, ուրեմն ամենին չէ փնտաւում զիպուածով իմն ծագած հաւատարմութեան ժամանակն անգամ, ինչպէս բազմիցս պատահում է ի սովու, ի նաւադնացութեան, ի հիւանդութեան և այլն, և տանում են նորան տակաւով իրրեւ ընտել յարակցի. իսկ չպահոցներինը, որք չեն արամազրուել այդ փոփոխմանց, ի հարկէ այդպիսի զիպուածներում հաւատարի կամաց արարչական պատճառին, որ չէր ուղում, պիտի փնտաւին անշուշտ:

Երդ՝ ես խնդանն պատրաստ եմ այդպիսի շատ և շատ մակամառակի տեղեկներին պատասխան տալ: Ես այժմ դադար աւամ՝ գրելու այսքանով հերիքացած՝ թողով պակասորդը ուրիշ մի յարմար ժամանակի և կամ մի անվիհեր գրչի:

Սորանով՝ հեամու, հին գաղափարի տեղ, անգէտ և այլն մականունների լծող ենթարկուիմ՝ յուսկ որ է: Ե. յ, հեամու՝ հին գաղափարի տեղ՝ միանգամայն նախնի սրբոց հարց և աստուածաբանից

(44) Սովինց, Բ. Մ. Բնա. Վիճար. միայնակ. Խոյ. Դ. Պրակ. Դ. և Թեաւարոս զիրք Ե. զլ. Դ. յազարս բարեխառնութեան:

(45) Թեաւարոս զիրք Ե. զլ. Դ.

(46) Աւրբ հարց ի ճառս արքայ Մարկոսի ղ. 26:

հետևող, թող որովայնագաշտերը ատեն
դիս և անարգեն ինչպէս կուզեն, այնու
ամենայնիւ դեռ շնորհիւ ուղղափառ Արեւ-
դիցւոյ բանաւոր և զբաւոր սրբազան ա-
ւանդութեանց չպիտի կարողանան յայտ-
նապէս յատարել զմանել այնպիսի պա-
սանկերներէն որը կուզէ, եթէ աղիլլէան
էլ լինի (47), ոչ կարեն դալ առ յոյսն՝ զի
մի՛ յանդիմանեացին զործք նոցա (48)։

Աւ ի վերջ ամենայնի՛ մեծ շնորհ կու-
նենամ, եթէ ՚Արարատ՝ պատուական
ամսագիրը զիջած՝ մայրական զիւրիւր
կ'պարզէ թոթովախօս գրութեանս անդիր
շնորհելու իրա էջերի մէջ։

ՄԱՆՈՒԷԼ ՔԱԼԱՆԱՑ ԱՅՅՈՒԱԾԱՅՐԵԱՆՑ։

ՅԱՆՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲԵՂՁ

Ի Շէրի Գաւառ։

ՅԱՆՎԱՆ ՄԱՍԻՍԻ

ՅԵՐԵՐԵՄԻԱՍ ԲԱՆԻՍՈՒՅԱՆԷ

ՋՈՒՐԻ Ի ՎԵՐԷ

Եւ վե՛հ էր ինչ Բերեւոր։

Ա. ԿՐԻ Ժ. 4։

Զի՛նչ այս խուռն ընթաց անհամար խաւժան
Յանչէն ամայիս ծրիւղ ծովանման,
Հնչէ իւր քերան երգ զուարթագին,
Մինչ սիրտ զոհութեան խուռնի բուրե յերկին։
Ընդ մատաղամարդ հարսանց համերամ՝
Օրհնեսցուք զՏէր՝ ձայներ Մարիամ,
Թմրիկը և տալոյր պարը օրհորդաց՝
Կարաս քորքին չուոյն նախընթաց։

(47) Թեաւ րոս զիրը Բ. զԼ. և ի ծանօթ. 24։

(48) Յովհաննու զԼ. Գ. հմբ. 20։

Մերկ փախտականք՝ յիս անյոյս յուզին՝
Վառեալ սպառազէն ահեղ զոռային,
Յորժամ աղափռէն՝ ծեր Մաւն Հովիւ՝
Խրախոյս ետ յետուս օրհներգ իւր ձայնիւ։
Ահնեք անեալ զՓարաւոնին
Ահեղ զօրութեանց դէշ ի ծովափին
Ուր հաղարք և թիւրք զէնք զուհք մարտական
Երկնոս ստրկաց յաւար մատնեալ կան,
Ծով ծածկեաց անք զէգիպտեան կաճաւ՝
Յոր Որ էն ամբարձ զիւր բազուկ անձաւ,
Ի ջուրս ընկղմեալ որպէս զկապար՝
Զհեծեալն խրոխտ եւ զիւր երկար,
Կառք զերանդաղէնք ի խորս ընկղմեալ,
Եւ անիւք ի դիս կապեալ կառուցան,
Եւ որ ի տուր իւր էր փոսահացեալ,
Կայ ի ծովափունս անտուր մահացեալ։
Շողոյր լոյս նախկին այգուն զուարթարար՝
Մինչ ծով խորատոյգ եկուր զիւր աւար,
Եւ ահեղակազմ՝ զունդք Փարաւոնեան՝
Յալուցս յորձանաց հեղձամահ կորեան,
Իսրայէլ ի Սուր*) եր զիւր գարշապար՝
Մինչ չեւ էր խուսեալ զիշերդին խաւար,
Եւ դէպ ի հարաւ զընթացս իւր ուղղեալ՝
Երթայր խնդագին յահէն ճողոպրեալ։
Ո՛վ՝ թէ զի՛նչ երկիւղ կը բեր ի հոգին՝
Մինչ քայր տաղնապաւ յանձնուր հուս վահին,
Յաջմէ՛ յահեկէ պատուարը ջրեղէն,
Յետուս վերս հաս տուր և մահացին,
Տուն թերահաւատ դեռ ևս չէր փոսահ,
ՅԱՆՎ ան վերամարտ էին զերագահ,
Որ հան աղգովին յէգիպտեան բանտ՝
Եւ ընդ անաղաւտն արգ անաջնորդէ,
Պայծառ Սիւն Հրեղէն զիշերի բապար,
Ի Սիւն Ամեղեղէն տակաւ յերաներ,
Եւ ընդ բարձրանալ նշուից տունջեան՝
Յուշիկ թանձրանայր մէկ ամպոյն ի սիւն,
Ո՛չ միայն կանգներ տապնորդ ուղեղին
ԱՄ և հովանի բազմամարտ չուրին

(*) Ընդ անցանել Խորախեղուցոց յաշիկոյս Կարմիր
ծովու՝ նախ առաջին ընդ դնելն գոտս ի ցամաք՝ ելին
յանապատն Սուր։